

ร่างตัวชี้วัดระบบอาหารท้องถิ่นในประเทศไทย จำนวน 41 ตัวชี้วัด

มิติที่ 1 การได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอและภาวะโภชนาการ (Food Nutrient Adequacy: FN) จำนวน 6 ตัวชี้วัด

มิติที่ 1 การได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอและภาวะโภชนาการ (Food Nutrient Adequacy: FN) จำนวน 6 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
ด้านพฤติกรรมการบริโภค	1.1 ความเพียงพอในการบริโภคอาหารของครัวเรือนตามกลุ่มรายได้ ช่วงวัย กลุ่มอาชีพ และพื้นที่	บุคคล (เพื่อวิเคราะห์ ระดับท้องถิ่น และประเทศ)	1. ปริมาณข้าว/แป้ง (staple food) ที่บริโภคต่อคนต่อวัน (กรัม)		
			2. ปริมาณอาหารที่ให้โปรตีนที่บริโภคต่อคนต่อวัน (กรัม)		
			3. ปริมาณผักและผลไม้ที่บริโภค/คน/วัน (กรัม)	สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล แนะนำสำหรับเด็กอายุ 6-14 ปี ที่กินผักและผลไม้อย่างน้อย 250 กรัมต่อวัน และองค์การอนามัยโลก (WHO) แนะนำให้ผู้ใหญ่ 15 ปีขึ้นไป กินผักและผลไม้อย่างน้อย 400 กรัมต่อวัน	
	1.2 ประชากรที่มีภาวะอ้วน อ้วนและโรคอ้วน	ท้องถิ่น	1. ระดับความเพียงพอของอาหารประเภทข้าว/แป้งที่บริโภคในครัวเรือน (เพื่อวิเคราะห์ ระดับท้องถิ่น และประเทศ)	ระดับความพอเพียงประเมินจากความเห็นของสมาชิกครัวเรือน (มาก ปานกลาง น้อย)	
			2. ระดับความเพียงพอของอาหารประเภทโปรตีนที่บริโภคในครัวเรือน		
			3. ระดับความเพียงพอของอาหารประเภทผักและผลไม้ที่บริโภคในครัวเรือน		
ด้านผลกระทบสุขภาพและความพึงของสารอาหาร				1. อัตราส่วนประชากรที่มีส้นรอบเอว ≥90 ซม. ในชาย และ ≥80 ซม. ในหญิง จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ รายได้	
				2. อัตราส่วนประชากรที่มีภาวะเริ่มอ้วนและโรคอ้วน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ รายได้	
				3. จำนวนประชากรที่มีภาวะเริ่มอ้วนและโรคอ้วน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ รายได้	

มิติที่ 1 การได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอและภาวะโภชนาการ (Food Nutrient Adequacy: FN) จำนวน 6 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
			ประเทศ	1. อัตราส่วนประชากรที่มีเส้นรอบเอว ≥ 90 ซม. ในชาย และ ≥ 80 ซม. ในหญิง จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ รายได้	
				2. อัตราส่วนประชากรที่มีภาวะเริ่มอ้วนและโรคอ้วน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ รายได้	
				3. จำนวนประชากรที่มีภาวะเริ่มอ้วนและโรคอ้วน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ รายได้	
1.3	ประชากรที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2		ท้องถิ่น	สัดส่วนของประชากรที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อจำนวนประชากร ทั้งหมดในพื้นที่ จำแนกตามกลุ่มอายุและรายได้บุคคล	
			ประเทศ	สัดส่วนของประชากรที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ต่อจำนวนประชากร ทั้งหมด จำแนกตาม เพศ กลุ่มอายุ อาชีพ รายได้	
1.4	เด็กที่มีลักษณะแคระแกร็นหรือผอมอย่างรุนแรง		ท้องถิ่นและประเทศ	1. จำนวนและร้อยละของเด็กที่มีลักษณะแคระแกร็น (stunting) จำแนกตามช่วงอายุ **	
				2. จำนวนและร้อยละของเด็กที่มีลักษณะแคระแกร็นหรือผอมอย่างรุนแรง (stunting and wasting) จำแนกตามช่วงอายุ	
1.5	การเตี้ยงลูกด้วยนมแม่		ท้องถิ่น	1. ร้อยละของหารกออายุต่ากว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว จำแนกตาม กลุ่มรายได้	
				2. ร้อยละของเด็กอายุ 12-15 เดือน (1 ปี) และ 20-23 เดือน (2 ปี) ที่กินนมแม่ในวันก่อนหน้าวันสัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่มรายได้	
		ประเทศ		1. ร้อยละของหารกออายุต่ากว่า 6 เดือนที่กินนมแม่อย่างเดียว จำแนกตาม กลุ่มรายได้	
				2. ร้อยละของเด็กอายุ 12-15 เดือน (1 ปี) และ 20-23 เดือน (2 ปี) ที่กินนมแม่ในวันก่อนหน้าวันสัมภาษณ์	

มิติที่ 1 การได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอและภาวะโภชนาการ (Food Nutrient Adequacy: FN) จำนวน 6 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
ด้านคุณค่าทางโภชนาการและความหลากหลายของอาหารในตลาดอาหารในตลาด	1.6	คะแนนความหลากหลายของอาหารในระดับตลาด (Market-level food diversity score)	ท้องถิ่นและประเทศ	การเมื่ออาหารหลัก 9-16 กลุ่ม[1] ที่พบในท้องถิ่น (Household Dietary Diversity Score-HDDS) (จำแนกตาม ตลาดสดและชุมป์เปอร์มาร์เก็ต) **	"พิจารณาจากจำนวนอาหารหรือกลุ่มอาหารที่แตกต่างกันที่มีอยู่ในตลาดท้องถิ่น ณ เวลาที่กำหนด [1] จำแนกตามฤดูกาล ได้แก่ 1. ข้าวหรืออัญมณี 2. ผักอุดมด้วยวิตามิน เช่น พักทอง แครอท มันเทศ 3. พืชประเพทหัวอื่น ๆ เช่น มันฝรั่ง มันสำปะหลัง 4. ผักใบเขียว (วิตามินเอ) 5. ผักอื่น ๆ 6. ผลไม้อุดมวิตามิน เช่น มะม่วง มะละกอ 7. ผลไม้อื่น ๆ รวมทั้งผลไม้ป่า 8. เนื้อสัตว์ (fresh meat) เช่น เนื้อหมู เนื้อไก่ เนื้อวัว เนื้อเป็ด 9. เนื้อสัตว์ (organ meat) เช่น ตับ หัวใจ เลือด 10. ไข่ เช่น ไข่ไก่ ไข่เป็ด 11. ปลาและอาหารทะเล เช่น ปลาสด ปลาแห้ง 12. ถั่วถั่วเมล็ดแห้ง และเมล็ดพืช 13. นม และผลิตภัณฑ์จากนม 14. ของหวาน น้ำมันและไขมัน 16. เครื่องเทศ เครื่องปรุงรส เครื่องดื่ม

มิติที่ 2 เสถียรภาพของระบบนิเวศ (Ecosystem Stability: ES) จำนวน 7 ตัวชี้วัด

มิติที่ 2 เสถียรภาพของระบบนิเวศ (Ecosystem Stability: ES) จำนวน 7 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	2.1	สถานะของ ทรัพยากรธรรมชาติ (คุณภาพ คุณสมบัติ และ การปนเปื้อน) ของ ทรัพยากรธรรมชาติ (น้ำ ที่ดิน ป่าไม้ ความ หลากหลายทางชีวภาพ อากาศ)	ระดับท้องถิ่น และประเทศ	1. ร้อยละของพื้นที่ป่าธรรมชาติ (ไม่รวมป่าปลูก สวนยางพารา สวนปาไม้ เศรษฐกิจ) ต่อพื้นที่ของประเทศไทย**	
				2. ขนาดพื้นที่ป่าชุมชน (ไร่ต่อปี)	
				3. คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินและน้ำทะเลชายฝั่ง (ตามมาตรฐานด้านคุณภาพตามที่ระบุ)	
				4. ความเพียงพอของน้ำเพื่อการเกษตร (วัดด้วยปริมาณน้ำฝนต่อปี) ** เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ ต้องมีน้ำ 1,000 ลูกบาศก์เมตร ต่อการเพาะปลูก 1 ไร่โดยประมาณ	
				5. คุณสมบัติดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแต่ละชนิด	
				6. ปริมาณก๊าซเรือนกระจกจำแนกภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคการขนส่ง**	
				7. คุณภาพอากาศ (วัดมลพิษทางอากาศ ค่าฝุ่น PM2.5 เป็นต้น)	
				8. ความหลากหลายทางชีวภาพ (เช่น การเพิ่มขั้นหรือลดลงของพรรณพืช และสัตว์)	
	2.2	การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ	ระดับท้องถิ่น และประเทศ	1. การเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำฝนต่อเดือนและต่อปี ซึ่งส่งผลต่อปัจจัยการเพาะปลูกพืช (มิลลิเมตร) 2. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ (เฉลี่ย, ต่ำสุด, สูงสุด) ต่อเดือนและต่อปี ซึ่งส่งผลต่อการเติบโตของพืช (องศาเซลเซียส)	
	2.3	กลไกการลดก๊าซเรือน กระจก (Mitigation)	ระดับท้องถิ่น และประเทศ	1. การลดลงของพื้นที่เกษตรกรรมที่เพาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก 2. การเพิ่มขั้นของการใช้พลังงานสะอาดในภาคการเกษตร เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานจากลม เป็นต้น	

มิติที่ 2 เสถียรภาพของระบบนิเวศ (Ecosystem Stability: ES) จำนวน 7 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
				3. การลดลงของการใช้พลังงานจากฟอสซิลในภาคการเกษตร** 4. การเพิ่มขึ้นของเส้นทางการขนส่งแบบบรรจุภัณฑ์	
	2.4	พื้นที่เกษตรอินทรีย์/ เกษตรนิเวศ/เกษตร ปลอดภัย/วนเกษตร / เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	ระดับท้องถิ่น และประเทศ	1. ขนาดของพื้นที่เกษตรอินทรีย์/เกษตรนิเวศในชุมชน/เกษตรปลอดภัย/ วนเกษตร/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน (ตารางกิโลเมตร) ** 2. ร้อยละของพื้นที่เกษตรอินทรีย์/เกษตรนิเวศ/เกษตรปลอดภัย/วน เกษตร/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสานต่อพื้นที่ทั้งหมดในชุมชน 3. สัดส่วนพื้นที่เกษตรอินทรีย์/เกษตรนิเวศ/เกษตรปลอดภัย/วนเกษตร/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสานต่อ พื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมดใน ชุมชน	
					การเกษตรในเขตชุมชน (รวมเขตเมือง ในและนอกเขตเทศบาล) ทั้งหมด สำหรับระบบการผลิตแบบต่าง ๆ (เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบนิเวศเกษตร ทั่วไป ฯลฯ)
ด้านนโยบาย	2.5	กฎระเบียบและนโยบาย ส่งเสริมการเกษตรที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ระดับท้องถิ่น และประเทศ	1. การมีกฎระเบียบและนโยบายที่สนับสนุนความหลากหลายทางชีวภาพ สภาพดิน น้ำ ระบบนิเวศ และการทำพื้นที่เกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป 2. การมีกติกาการปฏิบัติของชุมชนที่สนับสนุนความหลากหลายทาง ชีวภาพ สภาพดิน น้ำ ระบบนิเวศ และการทำพื้นที่เกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป 3. การมีกฎระเบียบและนโยบายเพื่อควบคุมการใช้สารเคมีและฮอร์โมน เพื่อการเกษตร ปศุสัตว์ และประมงต่อไป 4. การมีกฎระเบียบและนโยบายเพื่อควบคุมการใช้เครื่องมือในการทำ ประมงที่ทำลายสัตว์น้ำaway อ่อนต่อไป 5. การมีโครงการส่งเสริมและให้ความรู้และติดตามประเมินผลกระทบ และนโยบายส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป	
	2.6	การมีนโยบาย แผนที่ สนับสนุน จูงใจให้เกิด	ระดับท้องถิ่น และประเทศ	การมีนโยบาย แผนปฏิบัติการ แรงจูงใจ และการริเริ่มใช้ปฏิบัติเพื่อ ส่งเสริมระบบอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป	

มิติที่ 2 เสถียรภาพของระบบนิเวศ (Ecosystem Stability: ES) จำนวน 7 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
		การริเริ่มเชิงปฏิบัติเพื่อส่งเสริมระบบอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			
2.7		การมีนโยบาย ระเบียบข้อบังคับ เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมทั้งในเขตชนบทและในเมือง	ระดับห้องถินและประเทศ	1. การมีนโยบาย ระเบียบข้อบังคับ และการสนับสนุนการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม 2. การใช้พื้นที่เปิด ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทั้งในเขตชนบทและในเมือง ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดผลลัพธ์ในทางปฏิบัติต่อไป	

มิติที่ 3 ความสามารถในการซื้ออาหารและการมีอาหารในปริมาณที่เพียงพอ (Food Affordability & Availability: FA) จำนวน 6 ตัวชี้วัด

มิติที่ 3 ความสามารถในการซื้ออาหารและการมีอาหารในปริมาณที่เพียงพอ (Food Affordability & Availability: FA) จำนวน 6 ตัวชี้วัด					
ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
ด้านการเข้าถึง/การผลิตอาหาร	3.1	การมีประชากรและครัวเรือนในเมืองที่อยู่ในกระบวนการผลิตอาหารในเมือง/ในชุมชน	ระดับห้องถิน	1. ร้อยละของครัวเรือนในพื้นที่/ในชุมชนที่ปลูกผักหรือผลไม้เพื่อบริโภคเอง ต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในพื้นที่	
				2. ร้อยละของครัวเรือนในพื้นที่/ในชุมชนที่ปลูกผักหรือผลไม้เพื่อขาย ต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในพื้นที่	
				3. ร้อยละของประชากรที่อยู่ในกระบวนการปลูกผักหรือผลไม้เพื่อบริโภคเอง ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในพื้นที่/ในชุมชน	
				4. ร้อยละของประชากรที่อยู่ในกระบวนการปลูกผักหรือผลไม้เพื่อขาย ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในพื้นที่/ในชุมชน	
	3.2	การเข้าถึงที่ดินและจัดสรรพื้นที่เพื่อการเกษตรสำหรับผลิตอาหารในเขตเมือง/ชุมชน	ระดับห้องถิน	1. การมีพื้นที่เพื่อการเกษตรสำหรับผลิตอาหารในเขตเมือง/ชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนได้ใช้ประโยชน์	
				2. จำนวนชุมชนที่จัดสรรพื้นที่เพื่อการเกษตรสำหรับผลิตอาหารเอง	
				3. สัดส่วนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากพื้นที่การเกษตรสำหรับการผลิตอาหารในเขตเมือง/ชุมชน	
ด้านการเข้าถึง/การขายอาหาร	3.3	การเข้าถึงผักและผลไม้	ระดับห้องถิน	1. จำนวนร้านค้า จุดขาย หรือแหล่งพื้นที่ส่วนผักในชุมชน** 2. จำนวนร้านค้า จุดขาย หรือแหล่งพื้นที่ส่วนผักที่ตั้งอยู่ในชุมชน**	จุดขาย หมายถึง ตลาดสด ตลาดนัด ร้าน เ อุปเบอร์ม่าเก็ต ร้านสะดวกซื้อ, แหล่งพื้นที่ส่วน หมายถึง พื้นที่ที่สามารถเข้าไปเก็บหรือซื้อผักและผลไม้ได้
ด้านความสามารถในการซื้ออาหาร	3.4	ความสามารถในการซื้ออาหาร (Food affordability index)	ห้องถินและประเทศ	1. สัดส่วนค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารต่อรายได้ต่อวัน ในกลุ่มแรงงานไร้ทักษะหรือทักษะต่ำ (กลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อความผันผวนของราคาอาหารที่อาจนำไปสู่ความไม่มั่นคงด้านอาหารและโภชนาการที่ไม่ดี) **	

มิติที่ 3 ความสามารถในการซื้ออาหารและการมีอาหารในปริมาณที่เพียงพอ (Food Affordability & Availability: FA) จำนวน 6 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
				2. สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนด้านอาหาร (food poverty line) **	หมายเหตุ: เสน่ความยากจนด้านอาหาร (food poverty line) หมายถึง การมีรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าระดับความจำเป็นเพื่อการซื้อหรือจัดหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนารอย่างเพียงพอ โดยไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่อาหาร FAO เสนอระดับพลังงานที่เพียงพอสำหรับผู้ใหญ่คือ 2,100 kcal ต่อวัน
	3.5	ความผันผวนของราคาอาหาร (Volatility of food prices)	ท่องถิ่นและประเทศ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากค่าเฉลี่ยของราคาอาหารในช่วงเวลาที่อ้างอิงสามารถคำนวณได้ทั้งแบบรายเดือนและรายปี อิงตามราคาอาหารผู้บริโภคในประเทศ โดยบันทึกการเปลี่ยนแปลงราคาอาหารรายเดือนและคำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายเดือนในช่วง 12 เดือนก่อนหน้า**	หมายเหตุ: จำแนกอาหารครอบคลุมเนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ ข้าวสาร และน้ำมันปรุงอาหาร
ด้านภาวะวิกฤต	3.6	ความพร้อมและการเข้าถึงการจัดหาอาหารฉุกเฉินสำหรับผู้ประสบภาวะวิกฤต	ท่องถิ่นและประเทศ	1. ร้อยละของผู้ประสบภาวะวิกฤตที่ได้รับความช่วยเหลือด้านอาหาร 2. จำนวนชุมชนที่มีแนวทางในการจัดการด้านอาหารเพื่อรับเมื่อกับภาวะวิกฤต	

มิติที่ 4 ความอยู่ดีมีสุขทางสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Wellbeing: SW) จำนวน 8 ตัวชี้วัด

มิติที่ 4 ความอยู่ดีมีสุขทางสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Wellbeing: SW) จำนวน 8 ตัวชี้วัด					
ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
ด้านการสร้างความ ตระหนักและองค์ ความรู้	4.1	การสร้างองค์ความรู้ด้าน ¹ การเกษตร	ระดับท้องถิ่น	1. จำนวนหลักสูตรการเกษตรในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาและ วิทยาลัย (ต่อปี) 2. จำนวนโรงเรียนที่มีรายวิชาหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรที่เกี่ยวกับ การเกษตร (ต่อปี) 3. จำนวนการอบรมทางการเกษตรนอกหลักสูตรการศึกษา (โดยมี เกษตรกร ประชาชนชาวบ้าน ชาวประมง เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านเกษตร มูลนิธิ ช่อง YouTube ที่ ผลิตเนื้อหาด้านการเกษตร เป็นต้น เป็นวิทยากรหลัก) (ต่อปี) 4. จำนวนโรงเรียนที่มีรายวิชาหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรที่เกี่ยวกับ อาหาร คุณค่าทางโภชนาการ พฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัย (ต่อปี) 5. จำนวนบัณฑิตที่จบการศึกษาในหลักสูตรการเกษตรในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาและวิทยาลัย (ต่อปี)	
ด้านแรงงานและ ความท่า夷ม	4.2	ความเท่าเทียมของแรงงานใน ระบบอาหาร (แรงงานในห่วง โซ่อุปทานทั้งหมดตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เช่น เกษตรกร พ่อค้าคนกลาง แรงงานจัดเก็บและขนส่ง ผลผลิต แรงงานแปรรูปอาหาร)	ท้องถิ่นและ ประเทศ	1. สัดส่วนของแรงงานในระบบอาหารที่ได้รับค่าจ้างที่สมพนธ์กับ ค่าจ้างเพื่อชีวิต (living wage) ต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด** 2. สัดส่วนค่าจ้างเฉลี่ยของเพศชายต่อเพศหญิง** 3. สัดส่วนค่าจ้างต่อค่าใช้จ่ายด้านอาหาร แยกตามกลุ่มเศรษฐฐานะ	ในประเทศไทยยังไม่มีการใช้ แนวคิดค่าจ้างเพื่อชีวิต มีแต่ แนวคิดค่าจ้างขั้นต่ำเท่านั้น ซึ่งยัง ไม่สะท้อนความกินดีอยู่ดีของ แรงงาน

มิติที่ 4 ความอยู่ดีมีสุขทางสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Wellbeing: SW) จำนวน 8 ตัวชี้วัด					
ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
		แรงงานในร้านอาหาร และ คนส่งอาหาร)			
	4.3	ผลกระทบจากการใช้สารเคมีต่อเกษตรกร	ห้องถินและประเทศ	<p>1. จำนวนเกษตรกรที่ป่วยหรือเสียชีวิตจากโรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช</p> <p>2. จำนวนเกษตรกรและผู้บริโภคเมื่อระดับสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างในเลือด (จากการคัดกรองแบบเบื้องต้นด้วยชุดทดสอบ reactive paper)</p>	
ด้านนโยบาย	4.4	การมีนโยบายแรงงานและข้อบังคับการคุ้มครองทางสังคม	ห้องถินและประเทศ	<p>1. จำนวนนโยบายแรงงานและข้อบังคับการคุ้มครองทางสังคม (ในภาครัฐและธุรกิจอาหาร) **</p> <p>2. จำนวนนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนที่จะเอื้อหนุนต่อการรวมกลุ่มกันผลิตอาหาร</p>	
	4.5	การมีหน่วยงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดนโยบายอาหารมาจากกลุ่มประชากรที่หลากหลายในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตัวแทนจากกลุ่มประชาสังคมต่าง ๆ ที่สหท้อนถึงตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง	ห้องถิน	จำนวนหน่วยงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดนโยบายอาหารมาจากกลุ่มประชากรที่หลากหลายในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตัวแทนจากกลุ่มประชาสังคมต่าง ๆ ที่สหท้อนถึงตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง	
			ประเทศ	จำนวนหน่วยงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดนโยบายอาหารมาจากกลุ่มประชากรที่หลากหลายในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตัวแทนจากกลุ่มประชาสังคมต่าง ๆ ที่สหท้อนถึงตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างทั่วถึง**	
	4.6	งบประมาณที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เพื่อการบริหารจัดการด้านกลไก	ห้องถิน	สัดส่วนงบประมาณที่จัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการบริหารจัดการด้านกลไก โครงสร้างและแผนงานเกี่ยวกับอาหารต่อปี เช่น การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ การจัดฝึกอบรม การเกษตรจากประชาชนชาวบ้านนำไปใช้กับในเรื่องของตนเอง	

มิติที่ 4 ความอยู่ดีมีสุขทางสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Wellbeing: SW) จำนวน 8 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
		โครงสร้างและแผนงาน เกี่ยวกับอาหาร	ประเทศ	สัดส่วนงบประมาณที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เพื่อการบริหาร จัดการด้านกลไก โครงสร้างและแผนงานเกี่ยวกับอาหาร ต่อปี เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป (Processed Food Industry)	
4.7		การมีนโยบายที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันระหว่าง หน่วยงานระดับชาติ และ เข้มโยงกับนโยบายด้าน อาหารของท้องถิ่น	ท้องถิ่นและ ประเทศ	1. จำนวนนโยบายที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ระดับชาติ และเชื่อมโยงกับนโยบายด้านอาหารของท้องถิ่น (พิจารณา จากการมีส่วนร่วมของ อปท.) 2. จำนวนนโยบายที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ อยู่แต่ละระดับของห่วงโซ่ออาหาร ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ	
4.8		การสนับสนุนจากรัฐเพื่อช่วย ลดความไม่เท่าเทียมของกลุ่ม เฉพาะ (เช่น กลุ่มคนยากจน ผู้พิการ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ผู้ประสบภัยพิบัติ) เช่น การ จัดตั้งตลาด การลงทุนในการ ขายปลีกอาหารสด การ ปรับปรุงที่อยู่อาศัยและ ห้องครัว การสนับสนุนค่า เชื้อเพลิงในครัวเรือน โครงการ อาหารในโรงเรียน การ สนับสนุนค่าอาหารให้ ผู้ประสบภัยพิบัติ	ท้องถิ่น ประเทศ	การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น การจัดตั้งตลาด การลงทุนในการขายปลีกอาหารสด การปรับปรุงที่อยู่อาศัยและ ห้องครัว การสนับสนุนค่าเชื้อเพลิงในครัวเรือน โครงการอาหารใน โรงเรียน การสนับสนุนค่าอาหารให้ผู้ประสบภัยพิบัติ) การสนับสนุนจากรัฐ (เช่น การจัดตั้งตลาด การลงทุนในการขายปลีก อาหารสด การปรับปรุงที่อยู่อาศัยและห้องครัว การสนับสนุนค่า เชื้อเพลิงในครัวเรือน โครงการอาหารในโรงเรียน การสนับสนุน ค่าอาหารให้ผู้ประสบภัยพิบัติ)	

มิติที่ 5 ความยืดหยุ่นหรือการฟื้นคืน (Resilience: RE) จำนวน 5 ตัวชี้วัด

มิติที่ 5 ความยืดหยุ่นหรือการฟื้นคืน (Resilience: RE) จำนวน 5 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
ด้านห่วงโซ่อุปทาน	5.1	ขนาดพื้นที่การเกษตร/พื้นที่ป่าชุมชน/พื้นที่วนเกษตร ที่ผลิตพืชเพื่อเป็นอาหารในพื้นที่เขตเมืองหรือชุมชน	ท้องถิ่น	1. ขนาดพื้นที่การเกษตรที่ผลิตพืชเพื่อเป็นอาหาร (ตารางกิโลเมตร) ต่อพื้นที่ชุมชนทั้งหมด (ตารางกิโลเมตร) 2. สัดส่วนครัวเรือนที่ได้รับอาหารจากพื้นที่เกษตรในชุมชนต่อครัวเรือนทั้งหมดในชุมชน 3. สัดส่วนครัวเรือนที่ได้รับอาหารจากพื้นที่ป่าชุมชน /พื้นที่ชุมชน้ำ/พื้นที่วนเกษตรต่อครัวเรือนทั้งหมดในชุมชน 4. สัดส่วนพื้นที่การเกษตรที่ผลิตพืชเพื่อเป็นอาหาร (ตารางกิโลเมตร) ต่อพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ (ตารางกิโลเมตร) **	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	5.2	โครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บอาหารและกระจายสินค้าในพื้นที่ (เช่น ตลาดขายส่ง คลังสินค้า ห้องควบคุมอุณหภูมิ โรงงาน แปรรูปผลิตผลการเกษตร)	ท้องถิ่น	1. การมีคลังสินค้าอาหาร ตลาดขายส่ง หรือแหล่งจัดเก็บผลผลิต (แห่งต่อตารางกิโลเมตร) 2. ปริมาณที่สามารถกักเก็บผลผลิตหรือสินค้าของคลังสินค้าอาหารในพื้นที่ (ตัน)	
	5.3	ระบบสำรองอาหาร (food reserve system)	ท้องถิ่นและประเทศ	1. จำนวนระบบสำรองอาหารที่มีการดำเนินงานต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 1 ปี 2. สัดส่วนชุมชนที่มีระบบสำรองอาหาร	ระบบสำรองอาหาร คือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับฝากอาหารจากสมาคมในชุมชน เพื่อสะสม และเปลี่ยนหมุนเวียน แบ่งปันระหว่างสมาคม เช่น สหกรณ์ กลุ่ม

มิติที่ 5 ความยืดหยุ่นหรือการฟื้นคืน (Resilience: RE) จำนวน 5 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
					เกษตรกร ระบบสำรองอาหารของชุมชน
ด้านนโยบาย	5.4	หน่วยงานหรือโครงการ แจกจ่ายอาหารให้ผู้ที่ขาด แคลนในภาวะวิกฤต เช่น น้ำ ท่วม โรคระบาด แผ่นดินไหว ฯลฯ	ท้องถิ่นและ ประเทศ	จำนวนหน่วยงาน/โครงการที่ดำเนินการเกี่ยวกับการแจกจ่ายอาหารให้ผู้ที่ขาดแคลนในภาวะวิกฤต เช่น โครงการปันอิม โครงการครัวปันอิม โครงการรักษ์อาหารของมูลนิธิ Scholars of Sustenance หน่วยงานและโครงการของรัฐ	
	5.5	การมีนโยบายหรือแผนหรือ แนวทางปฏิบัติรองรับและ ป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงจาก ภัยพิบัติ สำหรับการผลิต อาหาร การเก็บรักษา การ ขนส่ง และการจัดจำหน่าย อาหาร	ท้องถิ่นและ ประเทศ	การมีแผน แนวทางปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงให้แผนเหมาะสม กับบริบทพื้นที่หรือประเทศ**	"แผนฉุกเฉินเพื่อบรรเทาความ รุนแรง และมาตรการปรับตัว/ พื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลง ของสภาพภูมิอากาศและภัย พิบัติ เช่น - การมีแผนสำรองอาหารก่อน เกิดวิกฤต - การมีแผนการจัดการจัดเก็บ และแจกจ่ายอาหารยามวิกฤต และหลังวิกฤต - การมีระบบการเตือนภัย ฉุกเฉิน - การมีแผนการซ่อมเหลือพื้นที่ การเกษตรและธุรกิจอาหารที่ เสียหายหรือได้รับผลกระทบ จากภัยพิบัติ"

มิติที่ 5 ความยืดหยุ่นหรือการฟื้นคืน (Resilience: RE) จำนวน 5 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
					<ul style="list-style-type: none"> - การมีการพัฒนาระบบที่ของธนาคาร - การมีแผนการประชาสัมพันธ์สื่อสารในพื้นที่ต่อวิกฤตอย่างเท่าทันเหตุการณ์ - การมีแผนสร้างภูมิคุ้มกัน/ป้องกันภัยจากผลกระทบจากภัยพิบัติ"

มิติที่ 6 ความปลอดภัยทางอาหาร (Food Safety: FS) จำนวน 4 ตัวชี้วัด

มิติที่ 6 ความปลอดภัยทางอาหาร (Food Safety: FS) จำนวน 4 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
ด้านสถานการณ์	6.1	มาตรฐานด้านการผลิตและความปลอดภัยอาหารของระบบการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง	ท้องถิ่นและประเทศ	<p>1. ร้อยละของระบบการผลิตพืชและปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐานด้านการผลิตและความปลอดภัยอาหาร</p> <p>2. ร้อยละของผู้ประกอบการเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านมาตรฐานระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System - PGS)</p> <p>3. ร้อยละฟาร์มที่ได้รับมาตรฐานตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด เช่น GAP**</p> <p>4. ร้อยละของฟาร์มปศุสัตว์/ประมงที่มีการใช้ยาปฏิชีวนะที่ถูกต้อง</p> <p>5. ปริมาณการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีอันตรายสูง</p> <p>6. ปริมาณการนำเข้าสารเคมีเพื่อการเกษตร**</p> <p>7. สัดส่วนการพบสารพิษตกค้างในอาหารที่เกินค่าปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limits - MRL) **</p>	หลักมาตรฐาน GAP 7 ข้อ คือ องค์ประกอบฟาร์ม การจัดการฟาร์ม บุคลากร สุขภาพสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ สิ่งแวดล้อม การบันทึกข้อมูล
ด้านการตรวจสอบ	6.2	การตรวจสอบความปลอดภัยของอาหาร	ท้องถิ่นและประเทศ	<p>1. ร้อยละของสินค้าอาหารที่เสียงปนเปื้อน ที่ได้รับการตรวจสอบความปลอดภัยในท้องถิ่น จำแนกเป็นสารเคมีตกค้างในพืชและการปนเปื้อนยาปฏิชีวนะในเนื้อสัตว์</p> <p>2. ร้อยละของสินค้าอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย เช่น เครื่องหมาย อ.ย., Food Safety Management System (ISO22000), HACCP) **</p>	

มิติที่ 6 ความปลอดภัยทางอาหาร (Food Safety: FS) จำนวน 4 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
				3. สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการตรวจสอบความปลอดภัยสินค้าอาหารประจำปีต่องบประมาณทั้งหมด ความถี่ของการตรวจสอบอาหารปลอดภัย (ต่อปี)	
	6.3	การประเมินบริโภคอาหาร (Dietary exposure assessment indicators)	บุคคล	การบวบไก่อาหารภายใน 24 ชั่วโมง (24-hour Dietary Recall) **	เป็นการวัดความปลอดภัยอาหารโดยการคำนวณการบริโภคอาหารร่วมกับข้อมูลความเข้มข้นของสารเคมีในอาหาร
	6.4	สถานประกอบการอาหารที่ได้รับการตรวจสอบและผ่านมาตรฐานด้านอนามัยและความปลอดภัยอาหาร	ท้องถิ่นและประเทศ	1. จำนวนร้านอาหารที่ผ่านเกณฑ์ในโครงการอาหารสะอาด รสชาติอร่อย" (Clean Food Good Taste) และโครงการ "ร้านอาหารไทยปลอดภัย สุขภาพดี" (Clean Food Good Taste Plus)	
				2. จำนวนร้านอาหารที่เข้าโครงการ "เมนูชูสุขภาพ"	
				3. จำนวนตลาดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในโครงการ ตลาดสด น่าซื้อ	
				4. ร้อยละของร้านอาหารที่ผ่านเกณฑ์ในโครงการอาหารสะอาด รสชาติอร่อย" (Clean Food Good Taste) และโครงการ "ร้านอาหารไทยปลอดภัย สุขภาพดี" (Clean Food Good Taste Plus)	
				5. ร้อยละของตลาดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในโครงการ ตลาดสด น่าซื้อ	
				6. จำนวนสถานประกอบการอาหาร (เช่น ผู้ผลิตอาหาร สถานที่สะสมอาหาร) ที่ได้จดทะเบียนอาหารหรือมีใบอนุญาตการขายอาหาร	
				7. ร้อยละของสถานประกอบการอาหาร (เช่น ผู้ผลิตอาหาร สถานที่สะสมอาหาร) ที่ได้จดทะเบียนอาหารหรือมีใบอนุญาตการขายอาหาร	

มิติที่ 7 การลดของเสียและการสูญเสีย (Waste & Loss Reduction: WL) จำนวน 5 ตัวชี้วัด

มิติที่ 7 การลดของเสียและการสูญเสีย (Waste & Loss Reduction: WL) จำนวน 5 ตัวชี้วัด					
ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
ด้านสถานการณ์	7.1	ปริมาณการสูญเสียอาหาร (food loss) ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต, เก็บเกี่ยว, ขนส่ง จนถึง ไปจนถึงมือผู้บริโภค	ท้องถิ่นและประเทศ	ปริมาณการสูญเสียอาหารในท้องถิ่น/ประเทศตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต, เก็บเกี่ยว, ขนส่งไปจนถึงมือผู้บริโภค (เช่น เนื่องจากขาดการจัดเก็บที่เพียงพอ ขาดแรงงาน การตัดแต่งผลผลิต การคัดขนาดหรือคุณภาพของผลผลิต สภาพอากาศ โรคพืช โรคแมลง การขนส่ง) **	Food loss การลดลงของปริมาณหรือน้ำหนักอาหารที่กินได้ในขั้นตอนการผลิต หลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูปของห่วงโซ่ออาหาร ซึ่งส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนา
	7.2	ปริมาณและสัดส่วนของขยะอาหาร (food waste) ทั้งหมดจากธุรกิจอาหารต่อปี (แยกตามประเภทธุรกิจตามห่วงโซ่ออาหาร)	ท้องถิ่นและประเทศ	1. ปริมาณขยะอาหารที่ถูกทิ้งจากชุมเปอร์มาเก็ต ตลาดสด และร้านสะดวกซื้อ (กิโลกรัมต่อเดือน) ** 2. มูลค่าของขยะอาหารที่ถูกทิ้งจากชุมเปอร์มาเก็ต ตลาดสด และร้านสะดวกซื้อ (บาทต่อเดือน) 3. ปริมาณขยะอาหารจากผู้ประกอบอาหาร (กิโลกรัมต่อเดือน) 4. ปริมาณขยะอาหารจากร้านอาหารและองค์กร (โรงแรม, โรงเรียน, โรงพยาบาล) (กิโลกรัมต่อเดือน) 5. ปริมาณขยะอาหารจากครัวเรือน (กิโลกรัมต่อเดือน)	Food waste อาหารที่ยังทานได้แต่ถูกทิ้งทั้งในระดับขายปลีกและผู้บริโภค ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว
ด้านการลดขยะและการใช้ประโยชน์	7.3	การจัดการขยะอาหาร	ท้องถิ่นและประเทศ	1. จำนวนบ่อฝังกลบ (landfill) ที่แยกขยะถูกต้องตามมาตรฐาน 2. ปริมาณขยะอาหารในท้องถิ่น/ประเทศทั้งหมดที่ถูกส่งไปกำจัดต่อปี (ตัน) ** 3. ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แยกขยะอาหารหรือส่งเสริมให้ครัวเรือนแยกขยะอาหาร	

มิติที่ 7 การลดของเสียและการสูญเสีย (Waste & Loss Reduction: WL) จำนวน 5 ตัวชี้วัด

ด้าน	ลำดับตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	หมายเหตุ
	7.4	การนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์	ท้องถิ่น	ร้อยละของขยะอาหารในท้องถิ่นที่ได้รับการรีไซเคิลเพื่อเป็นอาหารสัตว์ ปุ๋ยหมัก และพลังงานกลับมาใช้ใหม่ ๆ ฯลฯ ต่อปี (โดย อปท./ผู้ประกอบการ/ครัวเรือน)	
			ประเทศ	ร้อยละของขยะอาหารในประเทศไทยที่ได้รับการรีไซเคิลเพื่อเป็นอาหารสัตว์ ปุ๋ยหมัก และพลังงานกลับมาใช้ใหม่ ๆ ฯลฯ ต่อปี**	
ด้านนโยบาย	7.5	การมีนโยบายหรือกลยุทธ์ที่เหมาะสมในทางปฏิบัติของ i) การป้องกันการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร ii) การลดลงของการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร และ iii) การรีไซเคิล	ท้องถิ่นและประเทศ	1. การมีนโยบายหรือกลยุทธ์ในระดับท้องถิ่น/ประเทศที่เหมาะสมในทางปฏิบัติของ i) การป้องกันการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร ii) การลดลงของการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร และ iii) การรีไซเคิล	
				2. การมีนโยบายเพื่อส่งเสริมการบริจาคมาตรที่ปลอดภัยทานได้เพื่อเป็นลดปริมาณขยะอาหาร และช่วยเหลือผู้ขาดแคลนอาหาร	